

Dosarul nr. 2r-109/24
2-22101681-01-2r-29022024

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.M.Alexei)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, V.Cotorobai, V.Mihaila)

DECIZIE

21 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, în interesele Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 7 din Chișinău împotriva Mariei Stratan privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen,

constată:

La data de 14 iulie 2022, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă-Canal Chișinău”), în interesele Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 7 din Chișinău (în continuare ÎMGFL nr. 7 din Chișinău) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Stratan privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, s-a admis acțiunea. S-a încasat de la Maria Stratan, în beneficiul ÎMGFL nr. 7 din Chișinău, datoria pentru serviciul de alimentare cu apă și încălzire termică acumulată în perioada ianuarie 2015 – mai 2022, pentru apartamentul nr. 27 din șos. Muncești, 784/1, mun. Chișinău, în mărime de 46739,30 lei. S-a încasat de la Maria Stratan, în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău”, cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 1402,17 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 27 iulie 2023 prin intermediul oficiului poștal, apelanta Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond,

amânarea plății taxei de stat până la depunerea cererii de apel suplimentar motivat (f.d.40-42).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2024 s-a restituit cererea de apel depusă de Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen.

La 15 februarie 2024, Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan a declarat recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate cu repunerea cererii de apel în termen.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, recurenta Stratan Maria nu a cunoscut despre examinarea cauzei civile. Acest fapt este confirmat și prin trimiterea poștală care a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”. La fel, nu este nici o confirmare că recurenta a recepționat dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023.

A notat Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan că a depus în termen cererea de apel, deoarece a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii instanței de fond la 28 iunie 2023 și cu hotărârea motivată la 09 ianuarie 2024, astfel prin cererea suplimentară motivată a solicitat repunerea în termen.

Totodată, a solicitat recurenta Maria Stratan scutirea de la plata taxei de stat deoarece este pensionară, nu dispune de surse financiare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 31 ianuarie 2024 și a expediat copia încheierii la data de 26 februarie 2024, (f.d.74). Astfel, recursul declarat la data de 15 februarie 2024, este în termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, potrivit prevederilor art. 276²-276⁴ din Codul de procedură civilă (f. d. 22-23).

Încheierea din 18 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost expeditată în adresa participanților la proces, inclusiv și în adresa pârâtei Maria Stratan, la adresa de domiciliu și de consum, și anume XXXX, însă trimiterea poștală a fost restituită cu mențiunea ”nereclamat” (f.d.28-30)

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 16 martie 2023 (f.d.32), fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 20 martie 2023.

La data de 27 iulie 2023 prin intermediul oficiului poștal, apelanta Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, amânarea plății taxei de stat până la depunerea cererii de apel suplimentar motivat (f.d.40-42).

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 31 ianuarie 2024 a restituit cererea de apel depusă de Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 16 martie 2023, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 16 martie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 17 martie 2023, însă

apelanta Maria Stratan, a declarat apel la data de 27 iulie 2023 prin intermediul oficiului poștal, și nu a solicitat repunerea în termen, respectiv apelul a fost declarat vădit tardiv, iar Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan nu a prezentat probe care să demonstreze că apelul a fost depus în termenul legal.

În context, instanța de apel justificat a reținut că Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurente, precum că cererea de apel a fost depusă în interiorul termenului legal, având în vedere data recepționării dispozitivului hotărârii instanței de fond.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 16 martie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta Maria Stratan ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, în speța dedusă judecării, lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a reținut că Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelantă în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într- un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de

procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de de către Maria Stratan, reprezentată de avocatul Djema Eșan.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2024, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, în interesele Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 7 din Chișinău împotriva Mariei Stratan privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi